

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4943/25
6.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., као правних следбеника сада покојног тужиоца ГГ, бившег из ..., чији је заједнички пуномоћник Ненад Петковић, адвокат из Смедерева, Омладинска 2, против туженог Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, Булевар уметности 12, чији је пуномоћник Милутин Радоичић, адвокат из Београда, поштански фах 107, 11158 Београд 118, ради утврђења и чинидбе, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 11259/22 од 7.2.2024. године, исправљене решењем истог суда П 11259/22 од 21.7.2025. године, у седници већа одржаној дана 6.11.2025.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 11259/22 од 7.2.2024. године, исправљена решењем истог суда П 11259/22 од 21.7.2025. године, у другом, трећем и петом ставу изреке.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 11259/22 од 7.2.2024. године, исправљена решењем истог суда П 11259/22 од 21.7.2025. године, у четвртном ставу изреке и тужба тужилаца се **ОДБАЦУЈЕ** у делу којим је тражено да се обавезе тужени да изврши прикључење и омогући несметано коришћење електричне енергије тужиоцима на потрошачком месту у ..., ..., број бројила

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, првим ставом изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужилаца од 12.12.2018. године. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да су неистините исправе означене као “Записник о неовлашћеном коришћењу електричне енергије број 106750 од 8.5.2013. године (К2 записник)” и “Записник о извршеној контроли 041272 од 8.5.2013. године (К1 записник)”, а који су сачињени од стране ДД и ЋЋ, радника

туженог, којим је извршена контрола мерног места стамбеног објекта тужиоца који се налази у ... у ..., број бројила Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да није настало и не постоји новчано потраживање туженог према тужиоцима по рачуну број 20001740-206204808 од 28.5.2013. године у износу од 794.475,05 динара на основу неовлашћеног коришћења електричне енергије у стамбеном објекту тужилаца који се налази у ..., ... а, број бројила ..., а што би тужени био дужан признати и трпети. Четвртим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да изврши прикључење и омогући несметано коришћење електричне енергије тужиоцима на потрошачком месту у ..., ..., број бројила Петим ставом изреке обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде парничне трошкове у износу од 306.562,50 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужиоци су првостепену пресуду побијали из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11....18/20). Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, другостепени суд је оценио да је жалба тужилаца делимично основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу одредбе члана 386 став 3 истог закона. Пресуда нема недостатака због којих се не може испитати јер је њена изрека разумљива и није противречна себи нити разлозима пресуде, а у њој су наведени сви разлози о битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, па тужиоци неосновано указују да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 8.5.2013. године, приликом контроле од стране контролора туженог, констатовано је неовлашћено коришћење електричне енергије за купца - сада покојног ГГ, бившег из ..., ..., тако што су учили да је у таванском делу куће кроз који пролази доводни кабл, оштећен главни вод и прикључене су немерном електричном енергијом две спратне табле проводницима 2 x 6 мм, због чега је тужиоцу извршена обустава даље испоруке електричне енергије дана 8.5.2013. године у 11,00 часова, тако што је укинут спој на бројилу. О наведеном контролори су сачинили записнике К – 1 број 041272 и К – 2 број 106750 у складу са чланом 199 Закона о енергетици. Тужени је тужиоцу за неовлашћено коришћење електричне енергије упутио опомену за плаћање дуга по рачуну 2001740-206204808 у износу од 794.475,03 динара, а према налогу за рад који је издат дана 6.2.2015. године, дуг по записнику ЕД ... износи 948.759,23 динара. У конкретном случају до обуставе испоруке електричне енергије дошло је због постојања неизмиреног дуга по основу неовлашћене потрошње електричне енергије, као и због неплаћања дуга за испоручену електричну енергију за ЕДБ број ...

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом

одредаба чланова 142 став 1, 198, 199, 201 став 1 тачка 4 и 204 став 1 Закона о енергетици, одредбама чланова 41 и 42 став 9 и 10 Уредбе о условима испоруке електричне енергије, одредбама чланова 231 и 194 став 1, 2 и 3 Закона о парничном поступку, а одлучујући о делу тужбеног захтева који се односи на утврђење да су неистините исправе означене као “Записник о неовлашћеном коришћењу електричне енергије број 106750 од 8.5.2013. године (К2 записник)” и “Записник о извршеној контроли 041272 од 8.5.2013. године (К1 записник)”, а који су сачињени од стране радника туженог, којим је извршена контрола мерног места стамбеног објекта тужиоца који се налази у ...у ..., број бројила ..., нашао да је исти неоснован. Чињеница да је тужилац одбио да потпише записник што је и навео током поступка и у свом исказу, не представља разлог да се цитирани записници сматрају неистинитим садржајем. Наведени записници представљају исправе које садрже запажања запослених код туженог, иако нису прихваћене од стране потрошача електричне енергије, па је суд применом правила о терету доказивања оценио да тужилац није доказао да чињенично стање утврђено контролама туженог није исправно.

Тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да није настало и да не постоји новчано потраживање према тужиоцима по рачуну број 20001740-206204808 од 28.5.2013. године у износу од 794.475,05 динара на основу неовлашћеног коришћења електричне енергије у стамбеном објекту тужилаца који се налази у ..., ..., одбијен је као неоснован јер из налаза и мишљења вештака за област електротехника од 24.7.2017. године, произлази да је записник о неовлашћеном коришћењу електричне енергије К – 2 од 8.5.2013. године сачињен у складу са Уредбом о условима испоруке електричне енергије, те је потраживање туженог према тужиоцима правилно опредељено.

Према оцени првостепеног суда неоснован је и тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се изврши прикључење и омогући несметано коришћење електричне енергије неоснован, будући да се нису стекли услови за поновно прикључење испоруке електричне енергије од стране туженог у складу са чланом 42 став 10 Уредбе о испоруци електричне енергије којим је прописано да купац чији је објекат искључен са преносног, односно дистрибутивног електроенергетског система због неовлашћеног коришћења стиче право да поднесе захтев за одобрење прикључења објекта на преносни, односно дистрибутивни електроенергетски систем када уплати обрачунати износ за неовлашћено коришћење.

Првостепени суд је дозволио преиначење тужбе у складу са одредбом члана 199 став 2 Закона о парничном поступку јер је оценио да је исто целисходно за коначно решење односа међу парничним странкама и да поступак по преиначеној тужби неће знатно продужити трајање парнице.

Чињенично стање од значаја за одлуку о постављеним тужбеним захтевима је у првостепеном поступку правилно и потпуно утврђено, а жалбеним наводима, нити уз жалбу приложеним доказима у смислу члана 372 став 1 Закона о парничном поступку, исто није доведено у сумњу.

Имајући у виду чињеничне наводе тужбе, тужбени захтев и стање у списима, другостепени суд је оценио да је побијана пресуда правилна, али не из разлога датих од стране првостепеног суда.

Одлучујући о делу тужбеног захтева којим је тражено да се утврди да су К2 и К1 записник од 8.5.2013. године неистините исправе, првостепени суд је исти одбио као неоснован применом правила о терету доказивања из члана 231 Закона о парничном поступку.

Међутим, када је у питању тужба за утврђење истинитости или неистинитости исправе, у поступку се утврђење ограничава на чињенице - да ли је назначени издавалац заиста издао спорну исправу, дакле утврђује се да ли је потпис и печат издаваоца аутентичан и сагласан са меморандумом на исправи. Тужбени захтев за утврђење се не може проширити и на утврђивање истинитости, односно тачности садржине исправе. Садржина исправе, односно испитивање тачности података који су садржани у исправи могу бити само предмет доказног поступка у парници ради остваривања неког права које се на исправи заснива или се њоме доказује, али се не може поставити као тужбени захтев. У конкретном случају у парници ради наплате дуга који тужени има према тужиоцима, тужиоци могу истицати да обрачун приказан у записницима К2 и К1 од 8.5.2013. године није тачан, али не могу захтевати да се у засебном парничном поступку, као тужбени захтев утврђује неистинитост тих записника. Неистинитост спорних записника би се огледала у томе да је неко неовлашћено искористио меморандум туженог или је на те записнике без овлашћења стављен потпис туженог, односно његових контролора. Наведени записници би били неистинити уколико лица која су га сачинила уопште нису била запослена код туженог у својству контролора или су се трећа лица представљала као лица запослена код туженог. У овом поступку се међутим, нису износиле такве околности и тврдње да су наведени записници настали неовлашћеним коришћењем меморандума, печата или потписа туженог, односно његових овлашћених лица, да лица која су сачинила записнике нису била запослена код туженог у својству контролора, већ су тужиоци указивали на нетачност садржине записника (неваљаност обрачуна утрошене енергије), док веродостојност меморандума и потписа на записнику нису оспоравали. Следом наведеног, правилно је првостепени суд као неоснован одбио тужбени захтев у наведеном делу.

Надаље, првостепени суд је одбио као неоснован захтев за утврђење да није настало и не постоји новчано потраживање туженог према тужиоцима по рачуну број 20001740-206204808 од 28.5.2013. године из разлога што је вештак електротехнике нашао да је извршени обрачун неовлашћено преузете електричне енергије у свему сачињен у складу са Уредбом о условима испоруке електричне енергије.

Наиме, тужба којом се тражи утврђење непостојања дужничко – поверилачког односа (а што у суштини захтев за утврђење непостојања потраживања представља) актуелизује се тек евентуалним покретањем поступка од стране туженог у којем би се наведени дуг имао и наплатити. Тек у поступку наплате новчаног потраживања (било да је покренут тужбом или предлогом за извршење на основу веродостојне исправе) тужиоци могу истицати материјалноправне приговоре да потраживање према њима никад није настало, односно да је престало на неки од законом прописаних начина. Правни интерес тужилаца постоји када је сврха спора прибављање пресуде која ће им обезбедити заштиту права које је угрожено, али пре доспелости захтева за чинидбу из тог односа. Потраживање туженог према тужиоцима је доспело, како то произлази из

опомене за плаћање дуга од 14.6.2013. године, па се стога они од тог потраживања не могу бранити постављањем тужбеног захтева у засебној парници да потраживање не постоји, већ у поступку где тужени захтева намирење истицањем материјално правних приговора којима указују на непостојање или престанак таквог потраживања. Стога тужиоци немају правни интерес за подношење тужбе са овако постављеним тужбеним захтевом.

Како је прошла фаза поступка у којој се тужба могла одбацити, то је побијана пресуда у другом и трећем ставу изреке потврђена, јер се код изложеног тужба за утврђење од стране другостепеног суда сходно члану 194 и 387 став 1 тачка 4 у вези са члановима 391, 392 и 393 Закона о парничном поступку због недостатка правног интереса не може одбацити.

Имајући у виду наведено, без утицаја су на правилност одлуке првостепеног суда у том делу жалбени наводи тужилаца којима се указује на неправилности извршеног вештачења, као и на неправилности поступања контролора приликом сачињавања записника К2 и К1 од 8.5.2013. године, имајући у виду да су тужбени захтев за утврђење неистинитости исправа и непостојања новчаног потраживања недозвољени, те се у овом поступку ни не може расправљати о основаности таквих захтева, нити се могу ценити докази предложени у циљу оцене њихове основаности.

Међутим, првостепени суд је у односу на захтев тужилаца којим је тражено да суд обавезе туженог да изврши прикључење и омогући несметано коришћење електричне енергије тужиоцима на потрошачком месту у ..., ..., број бројила ... одлучио четвртим ставом изреке и тиме учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 Закона о парничном поступку на коју повреду другостепени суд пази по службеној дужности на основу овлашћења из члана 386 став 3 истог закона.

Одредбама члана 129 Закона о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11..124/12) прописано је да се објекат купца или произвођача електричне енергије и природног гаса прикључује на преносни, транспортни или дистрибутивни систем на основу одобрења надлежног оператора система у складу са овим законом и прописима донетим у складу са овим законом. Објекат купца или произвођача топлотне енергије прикључује се на дистрибутивни систем на основу одобрења енергетског субјекта за дистрибуцију и снабдевање топлотном енергијом. Одобрење за прикључење објекта купца или произвођача електричне енергије и природног гаса који су већ прикључени на преносни, транспортни или дистрибутивни систем издаје се и у случају спајања или раздвајања инсталација односно мерних места, повећања одобрене снаге, односно капацитета објекта купца или произвођача електричне енергије, односно природног гаса, као и поновног прикључења услед искључења.

Одредбама члана 130 став 1, 2 и 3 Закона о енергетици прописано је да се одобрење за прикључење објекта издаје решењем у управном поступку на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује. Надлежни оператор система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева. Против решења из става 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Одредбом члана 3 став 1 Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ("Службени гласник РС", број 63/13) прописано је да се одобрење за прикључење објекта на преносни, односно дистрибутивни систем издаје решењем у управном поступку на захтев власника или корисника јавне својине чији се објекат прикључује.

Одредбом члана 15 став 1 Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом прописано је да у случају прикључења објекта купаца и произвођача на део дистрибутивног система којим управља оператор преносног система одобрење за прикључење издаје оператор преносног система.

Имајући у виду цитиране прописе, јасно је да се о прикључењу објекта на преносни, транспортни или дистрибутивни систем (било да се ради о првом прикључењу или поновном прикључењу након искључења) има одлучивати у управном поступку у складу са Законом о општем управном поступку, након што се испитају технички услови за прикључење објекта на систем како је то прописано одредбом члана 129 Закона о енергетици. Одредбама члана 130 Закона о енергетици прописано је да се управним актом - решењем одлучује о прикључењу објекта на систем, а против кога је дозвољена и жалба другостепеном органу – Агенцији за енергетику, а чија одлука се може побијати у управном спору. Имајући у виду да је законом изричито прописан поступак у коме се може захтевати прикључење на електроенергетски систем, те је тиме обезбеђен довољан степен заштите права, то се такав захтев не може подвести под члана 1 Закона о парничном поступку, због чега се о тако постављеном тужбеном захтеву не може одлучивати у парничном поступку, имајући у виду да суд није надлежан, већ управни орган. Тужиоци свој захтев за прикључење могу остваривати у управном поступку пред оператором дистрибутивног система, те уколико нису задовољни исходом тог поступка обезбеђена је и судска заштита али у управном спору. Целисходност оваквог решења је да се у управном поступку приликом одлучивања о захтеву за прикључење испитују технички и безбедносни услови од стране органа (оператор дистрибутивног система) који има неопходна стручна знања, док судови опште надлежности не поседују таква знања.

Правилном применом одредбе члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, првостепени суд је одлучио о трошковима парничног поступка чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и члана 401 тачка 2 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде, а применом члана 391 став 2 у вези са чланом 387 став 1 тачка 4 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке.

Како тужиоци нису успели у жалбеном поступку, то су у складу са чланом 165 став 1 Закона о парничном поступку у вези са чланом 153 став 1 истог закона одбијени као неосновани њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком

садржаном у трећем ставу изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић